

pomenit de diaconite care se numără în schimă, fiindcă nici au vreo hirotiesie, negreșit între mireni să se numere ele; măcar că este cu anevoie de înțeles. Însă înțelegerea este aceasta, că, am pomenit însă osebit pentru diaconite, care la pavlianști avea schima aceasta, adică slujba diaconițelor, că și acestea, precum și ceilalți clerici ai lor, ca niște mireni se cuvine a se socoti. Pentru că, precum acia nu aveau vreo hirotonie, lipsiți fiind de dumnezeiescul dar, așa și diaconitele cele ce erau la dâșșii, numai schima (adică chipul) diaconițelor aveau, iar hirotiesie adevărată, și de dar dătătoare nu aveau, încât, ca niște mirence se cade a se cunoaște și ele după Botez, precum era și mai-nainte.

CANONUL 20

Fiindcă sunt unii care duminica pleacă genunchii și în zilele Cincizecimii. Pentru a se păzi toate întru toată parichia (parohia) sau socotit de sfântul sinod, stând, rugăciunile a se da lui Dumnezeu.

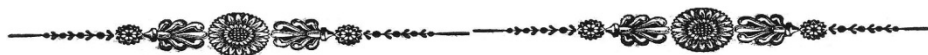
(Sinod 6, can. 90; Petru, can. 15)

TÂLCUIRE

Obiceiurile cele de Apostoli, și de Părinți predaniste, se cuvine de obște a se păzi toate, de toate Bisericile, și nu unele de unele numai. Pentru aceasta și canonul acesta rânduieste că, de vreme ce oarecare creștini pleacă genunchii (adică îngenunchind) și în ziua duminicii, și în zilele cele după Paști până la Cincizecime (adică până la duminica Pogorării Sfântului Duh). **Care lucru este afară de canoane, și necuviincios. Deci spre a se păzi toate apostoleștile și părinteștile predanii, întru toate dreptslăvitoarele Biserici a toată lumea; dintre care una este, și a nu pleca genunchii în ziua Duminicii, și întru toată cincizecimea.** A socotit de cuviință sfântul sinodul acesta, ca să-și dea toți creștinii rugăciunile lor lui Dumnezeu, în zilele acestea, nu îngenunchiați, **ci stând și drepti.** Iar **marele Vasile, în capul 27 din cele pentru Sfântul Duh care este canon al 91-lea să nu plecăm genunchii duminica și în Cincizecime, ci și cuvântul, și pricinile le adaugă pentru care aceasta nu facem. Că duminica zice, stând drepti ne rugăm**¹³⁰ **nu numai că întru dânsa împreună cu Hristos ne-am sculat, și**

¹³⁰ Pentru aceasta și marele Vasile (cuvintele sunt ale lui Vlastar) alcătuind foarte bine mai mult decât toți curățitoarele rugăciuni, „Care se citesc în ziua a cincizecea întru care Sfântul Duh peste ucenicii Domnului s-au pogorât, și cu chip de rob și cu plecarea genunchilor au sfătuit pe norod să le asculte, pentru ca să mărturisească cu chipul acesta fireasca stăpânie a Sfântului Duh, și să arate, și după aceasta că Duhul cel Sfânt este de o Ființă cu Fiul, căruia tot genunchiul se pleacă, după Apostolul. Acestea, zic, făcându-le, nu au judecat a fi de cuviință să se citească în ceasul al treilea al zilei întru care au venit Sfântul Duh peste sfinții apostoli. Pentru că nu era de cuviință, El care era tănuitor și învățător al Tainelor celor ascunse al Sfântului Duh, și să strice vechile pronomii ale duminicii, care mari Taine și socoteli cuprind, pe care însuși mai-nainte le-au întărit, zic adică a nu pleca genunchii duminica. Pentru aceasta, ca să nu se facă această necuviință, au rânduit a se citi cu îngenunchere în seara Cincizecimii, când și duminica și Cincizecimea se sfârșește. Pentru aceasta cei ce citesc rugăciunile acestea dimineata, rău, și cu greșeală, și afară de canoane fac. Iar de s-ar nedumeri cineva, pentru ce Apostolul Pavel a plecat genunche, rugându-se în zilele Cincizecimii? Că în capul 20 al faptelor este scris, că Pavel trecând prin Efes, fiindcă se sârguia a se afla în Ierusalim în ziua a Cincizecea. Și după aceasta adaugă, acestea zicând: (Pavel adică) plecându-și genunchele sale împreună cu toți ei s-au rugat. Și iarăși în următorul cap 21 scrie însuși Luca: că mergând din Tir plecând genunchele pe malul mării ne-au rugat.” Dezlegarea este gata, că starea Bisericii atunci încă era ne canonisită, și oarecum era în pruncie, fiindcă încă atunci se punea temeliile cele mai de căpetenie, și nu luase săvârșirea, nici toată amarunțimea. **Însemnează însă, că canonul acesta nu zice pentru plecările de genunchi, cele ce la noi mai în de obște metanii mari (care pentru sărutarea Sfintelor Icoane se fac, și mai ales înaintea înfricoșatelor Taine, nu le oprește canonul atât al 10-lea al Sfântului Nichifor, nici duminica, nici întru toată Cincizecimea, cât și sfințitele cântări ce zic, când, înaintea Ta cădem celui ce te-ai sculat din**

suntem datori a asculta cele de sus și cerești, dar și pentru că ziua duminicii se vede oarecum a fi asemănare și închipuire a viitorului veac, întru care adică toți se vor afla sculați. Pentru care și începătoare fiind aceasta a zilelor, nu s-au numit de Moise întâia, ci una. Care și a opta este, însemnând pe cea cu adevărat a opta ce are a fi după sfârșitul veacului acestuia al șaptelea. Și în toată cincizecimea împreună stând drepti ne rugăm, pentru că aceasta este aducătoare aminte de Învierea ceea ce se nădăduiește în veacul cel viitor, ca prin chipul cel drept să mutăm mintea noastră de la veacul de acum la cel viitor. Unit cu marele Vasile zice și dumnezeiescul Iustin în întrebarea 115 hotărâtor, că în duminică genunchi nu se pleacă, fiind semnul Învierii, prin care cu darul lui Hristos ne-am slobozie de păcat și din moarte. Iar în Cincizecime nu plecăm genunchile, fiindcă aceasta este de o putere cu ziua duminicii, după cuvântul învierii; și că obiceiul acesta a luat început din vremile Apostolilor, precum zice Fericitul Irineu mucenicul, care și episcop Lucdunelor a stătut, în cuvântul cel pentru Paști. Încă împreună mărturisește și dumnezeiescul Epifanie, că în genunchere nu se face în toată Cincizecimea. Acestea zic, și Sfințitul Augustin în epistola cea către Ianuarie, și Ieronim împotriva Iuchiferianilor, și dumnezeiescul Ambrozie și Tertulian. Ci și canonul 1 al lui Teofil hotărăște a se cinsti fiecare duminică, și a se prăznuî. Fiindcă ea și întâia este ca început de viață, și a opta, ca o covârșitoare iudaicescului Sabatism, adică în a zilei a șaptea. Însemnează că canonul 56 al sinodului din Cartagina zice, că între cele ce s-au cercat și s-au ispitit în Niceea era scris, să liturghisească prezbiterii postiți; însă în canoanele acestea ale sinodului din Niceea nicăieri una ca aceasta se află.

mormânt. Și când, Veniți să ne închinăm și să cădem, înaintea lui Hristos celui ce a Înviat. Și altele multe ca acestea. Am zis că plecările de genunchi, cele ce se fac pentru sărutarea Icoanelor nu se opresc. Fiindcă pe cele ce se fac din obicei și acesta le oprește, în același canon zicând așa: Trebuie pentru sărutarea celor sfinte a pleca genunchile și duminica, nu însă a face în genuncherile cele din obicei. Precum în multe manuscrise codice s-au scris. Iar dumnezeiescul Isaia acestea le oprește, că scriind către Teodora îi zice: Că de va face în genuncheri duminică, și în Cincizecime, unui prea greu canon se supune. Și Sfântul Calist și Ignatie Xantopul, asemenea le opresc, zicând, după oarecare tainice, și negrăite cuvinte. Dar și tipicele pe metaniile cele mari le ridică din mijloc și duminica, și sâmbetele, și în toată Cincizecimea, și cuvântul este, pentru că în aceste fel de căderi se cuprinde, și în genuncherea cea oprită de canoane). Nu zice, zic, canonul pentru în genuncherile cele de acest fel, ci pentru în genuncherea, după care pe genunchi stând ne rugăm, precum face în seara sfinte duminicii Pogorârii Sfântului Duh. Drept aceea de aici se încheie, că a ne ruga în genunchiați, nu este obicei latinesc și păgânesc; ci bisericesc, și Evanghelicesc. Evanghelicesc, pentru că și Domnul așa s-a rugat; „Că plecându-și genunchii se ruga” (Luca: 22,41). Iar apostolesc obicei, pentru că și Pavel cu osebite așa se ruga, precum am zis mai sus. Și iarăși, „Pentru acesta plec genunchii mele, zice, către Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos” (Efeseni: 3,14). Și mai ales Iacov fratele Domnului, a căruia, precum scrie Metafrastul și alții, i s-au umflat genunchii ca ale cămilei, de dese în genuncheri. Și în de obște Apostolii în așezământurile lor zic (cartea 8, cap 9 și 15): Căci credincioșii plecând genunchile se rugau lui Dumnezeu în vremea Liturghiei, și în sfârșit este bisericesc; pentru că sinodul al 6-lea în canonul al 90-lea zice, că în seara duminicii plecând genunchile aducem lui Dumnezeu rugăciune. Și marele Vasile (în cuvânt; al căruia început este „Omul după chipul...”) scrie, că pentru aceasta în 7 stări s-a împărțit vremea rugăciunii, pentru ca să se facă oarecare odihnă la dinadinsirea în genuncherii celei întru rugăciuni. Însă nu se cade cineva totdeauna în genunchiat a se ruga, ci și stând, și după canonul acesta și după Evanghelia, ce zice: „Când stați rugându-vă”... (Marcu: 11,25)